

Naar een taaltest voor buitenlandse verpleegkundigen?

Bijna 1 op 5 zorgvoorzieningen heeft buitenlandse verpleegkundigen in dienst. De taalkennis is daarbij het grootste struikelblok. Minister Jo Vandeurzen laat onderzoeken of een taaltest wettelijk kan. Hij gaf deze antwoorden in de commissie, op vraag van Vlaams volksvertegenwoordiger Griet Coppé.

De personeelskrapte in de zorgsector is een algemeen bekend probleem. Met het Vlaams Actieplan 'Werkgelegenheid in de zorgsector' van 12 mei 2010 wil de Vlaamse regering eerst inzetten op voldoende instroom, doorstroom en retentiebeleid¹. Het inzetten van buitenlandse zorgverstrekkers is dan wel geen prioriteit, het is echter een onvermijdelijke realiteit in een EU met vrij verkeer van werknemers. "Dit vraagt een globaal kader voor arbeidsmigratie in de zorg, gezien de huidige ervaringen niet onverdeeld positief zijn", stelt Griet Coppé. "Zo zorgt een gebrekkige kennis van het Nederlands voor miscommunicatie tussen zorgverlener en -verstrekker, en tussen personeel onderling. Eveneens stelde minister Muylers onlangs in de commissie dat, wie beroep doet op een niet-erkend uitzendbureau, bijvoorbeeld voor Bulgaarse en Poolse werknemers in de thuiszorg, mogelijks hoofdelijk aansprakelijk gesteld kan worden voor de betaling van de sociale schulden². Ten slotte doken al verhalen op over ontoereikende taallessen via Skype, verpleegkundigen die hier gedropt worden³, of zelf bedreigd worden⁴. Uiteraard kan dit niet door de beugel."

Resultaten enquête

Minister Jo Vandeurzen bevroeg 1.236 ziekenhuizen, diensten voor thuisverpleging en woonzorgcentra in Vlaanderen over de inzet van buitenlandse verpleegkundigen. In de commissie maakte hij enkele resultaten bekend:

- Van de 443 instellingen die antwoordden, waren bij 18,7% buitenlandse verpleegkundigen werkzaam en/of met een selectieprocedure bezig. 2 op de 3 voorzieningen (67,9%) hebben slechts 2 of minder buitenlandse verpleegkundigen in dienst.
- 82,2% van de voorzieningen heeft geen buitenlandse verpleegkundigen in dienst. Als voornaamste reden waarom men geen buitenlands zorgpersoneel heeft, stelt 37,6% dat er geen tekort is aan verpleegkundigen. 40,1% overweegt echter wel om als noodoplossingen buitenlandse verpleegkundigen aan te werven. Indien er op de eigen arbeidsmarkt geen verpleegkundigen meer te vinden zijn, wordt er gefocust op buitenlands zorgpersoneel.

¹ Actieplan, zie:

http://wvg.vlaanderen.be/wordzorgverlener/documenten/conceptnota_Vandeurzen_werkzorgsector.pdf

² Zie Commissie: <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/showVIVerslag.action?id=641488>

³ 'Buitenlandse verpleegkundigen aan hun lot overgelaten', Jobat september 2011:

<http://www.jobat.be/nl/artikels/buitenlandse-verpleegkundigen-aan-hun-lot-overgelaten/>

⁴ Zie Commissie: <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/showVIVerslag.action?id=621872>

- Vooral de algemene ziekenhuizen onder de respondenten hebben procentueel het meeste buitenlandse verpleegkundigen in dienst (20,9%). Op de tweede plaats zijn het de diensten voor thuisverpleging (18,2%) die buitenlandse werknemers aanwerven.
- De meest voorkomende landen waar gerekruteerd wordt, zijn:
 - Roemenië (34,1%)
 - Polen (30,6%)
 - Filippijnen (16,5%)
- Meestal wordt er gerekruteerd via een uitzendbureau of een selectiebureau (45,7%).
- De totale kosten (advertenties, ..) lopen daarbij zeer hoog op, vaak tot meer dan 9.000 euro (bij 39,3% van de aanwervingen).
- De kennis van het Nederlands wordt bij de nieuwe verpleegkundigen echter als ondermaats gezien. In 48,2%, of bij 1 op de 2 aanwervingen, voorzag de instelling in een extra taalopleiding. De slechte taalkennis is voor 1 op 5 voorzieningen (21,5%) de reden om niet opnieuw in het buitenland te rekruteren.

In het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA 4) werd reeds afgesproken om een voorwaardenkader op te stellen voor arbeidsmigratie in de zorg. Een concrete timing zal bekend gemaakt worden bij de definitieve ondertekening van dit akkoord.

“Goede communicatie is essentieel zowel voor de veiligheid, voor het multidisciplinair functioneren bij complexe zorgnood, als voor de noodzakelijke interactie tussen patiënten en zorgverlener. Een taaltest, zoals in de sector van de kinderopvang reeds bestaat, is aangewezen”, reageert Griet Coppé. “Voorwaarde daarbij is dat er voldoende toegankelijke en betaalbare opleidingsplaatsen worden voorzien. De betrokken buitenlandse werknemers bevinden zich vaak in een afhankelijke situatie op sociaal, economisch en juridisch vlak. Een taaltest mag niet sanctioneren, maar moet de rechten van de kwetsbare werknemers versterken.”

Het Agentschap Zorg en Gezondheid onderzoekt of een taalnorm strookt met de grondwettelijke en Europese regelgeving.

Griet COPPE

Vlaams volksvertegenwoordiger - Eerste Schepen te Roeselare (CD&V)

0479 53 52 07

www.grietcoppe.be

www.zorgwekkend.be